

Bystra, 25.08.2026 r.

Do:

Donalda Tuska, Prezesa Rady Ministrów

Pauliny Hennig-Kloski, Ministry Klimatu i Środowiska

Miłosza Motyki, Ministra Energii

Andrzeja Domańskiego, Ministra Finansów i Gospodarki

Doroty Zawadzkiej-Stępnia, Prezeski Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Krzysztofa Janusza Pałki, Przewodniczącego Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Drogi pellet to ostrzeżenie. Biomasa w Funduszu Transformacji Ciepłownictwa zagraża bezpieczeństwu państwa, gospodarce i przyrodzie.

Zwracamy się do Rady Ministrów, Ministra Klimatu i Środowiska, Ministra Energii, Ministra Finansów i Gospodarki oraz władz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z apelem o wyłączenie z Funduszu Transformacji Ciepłownictwa finansowania instalacji spalających biomasę stałą.

Doceniamy, że projekt Funduszu tworzy potrzebne ramy dla transformacji polskiego ciepłownictwa, w szczególności poprzez wsparcie niskoemisyjnych źródeł ciepła, elektryfikacji, wykorzystania ciepła odpadowego i magazynowania ciepła. Pozytywnie oceniamy również wyłączenie z finansowania instalacji spalających biomasę leśną. Uważamy jednak, że wyłączenie to nie jest wystarczające – również pozostałe rodzaje biomasy stałej są ograniczonymi zasobami, o które już dziś konkurują energetyka, przemysł i inne sektory gospodarki.

Rosnące ceny pelletu i niedobór surowca są sygnałem, że już dziś krajowa podaż biomasy nie nadąża za rosnącym zapotrzebowaniem. Dalsze zwiększanie popytu, napędzane publicznymi dopłatami, będzie oznaczać większą konkurencję o ograniczone zasoby, wzrost zależności od importu oraz zagrożenie dla bezpieczeństwa energetycznego Polski, konkurencyjności gospodarki oraz rodzimej przyrody. Fundusz Transformacji Ciepłownictwa powinien zamiast tego wspierać budowę niezależnego od importowanych paliw ciepłownictwa, opartego przede wszystkim na wielkoskalowych pompach ciepła zasilanych energią z krajowych OZE, magazynach ciepła i wykorzystaniu ciepła odpadowego.

Problem ograniczonej dostępności biomasy stałej nie jest zagrożeniem dla przyszłości – już dziś odczuwają go polscy odbiorcy pelletu. W sezonie grzewczym 2025/2026 ceny pelletu wzrosły o około 40–80 proc., osiągając w szczycie zimy 2000–2500 zł za tonę, przy

jednoczesnych problemach z jego dostępnością. Wzrost popytu nie dotyczył jednak wyłącznie gospodarstw domowych – w 2025 r. zużycie pelletów i brykietów drzewnych w energetyce zawodowej i ciepłownictwie systemowym wzrosło aż o 77 proc., zwiększając konkurencję o ten sam ograniczony surowiec. Co więcej, problem nie ustąpił wraz z końcem zimy: w lipcu 2026 r. ceny pelletu A1 były o 20–30 proc. wyższe niż rok wcześniej, a rząd, w odpowiedzi na utrzymującą się presję na rynek, wskazuje na konieczność poszukiwania nowych źródeł importu biomasy.

Problem ten nie wynika jednak wyłącznie z przejściowych zaburzeń na rynku pelletu, lecz z ograniczonej dostępności krajowych zasobów biomasy. Jak wynika z analizy Ministerstwa Klimatu i Środowiska opracowanej w ramach prac nad Krajowym Planem w dziedzinie Energii i Klimatu¹, krajowe zasoby biomasy stałej dostępne do celów energetycznych są ograniczone. Znaczna część zasobów biomasy drzewnej jest już dziś zagospodarowana. Produkty uboczne przerobu drewna i drewno użytkowe mają już swoje zastosowania w przemyśle drzewnym, podobnie jak biomasa rolnicza, której wykorzystanie rośnie m.in. w produkcji biogazu i biometanu.

Ograniczona podaż staje się szczególnie istotnym problemem w sytuacji, gdy państwo poprzez systemy wsparcia dodatkowo zwiększa popyt na biomasę. Polska ma już doświadczenie z taką polityką. W latach 2004–2024 zużycie biomasy drzewnej w energetyce zawodowej wzrosło ponad 130-krotnie – z 35 tys. do 4,6 mln m³ rocznie², a dzięki programowi „Czyste Powietrze” złożono ponad 260 tys. wniosków o wymianę źródła ciepła na kocioł biomasowy. Tylko w latach 2021–2025 zużycie pelletów i brykietów drzewnych w energetyce zawodowej i ciepłownictwie systemowym wzrosło z 1,39 do 5,01 PJ, czyli o 260 proc³. Za tym wzrostem stały kolejne mechanizmy wsparcia – od zielonych certyfikatów i finansowania inwestycji biomasowych ze środków unijnych po „Czyste Powietrze” i preferencyjne traktowanie biomasy w EU ETS.

Rosnący popyt na biomasę w energetyce oznacza coraz silniejszą konkurencję o surowiec z polskim przemysłem drzewnym. Produkty uboczne przetwórstwa drewna, takie jak trociny, wióry i zrębki, które w dużej skali wykorzystuje sektor energetyczny, są pełnowartościowym surowcem dla przemysłu płyt drewnopochodnych i papierniczego, a ich krajowe zasoby są już dziś w pełni zagospodarowane. Tymczasem przedsiębiorstwa energetyczne otrzymują publiczne wsparcie, którego nie mogą uzyskać firmy wykorzystujące drewno w produkcji materiałowej. W efekcie publiczne środki poprawiają konkurencyjność spalania biomasy względem jej wykorzystania materiałowego, podnosząc koszty surowca i pogarszając pozycję konkurencyjną polskiego przemysłu drzewnego. Kolejne dopłaty w ramach Funduszu Transformacji Ciepłownictwa dodatkowo pogłębiłyby tę nierównowagę.

Krajowa podaż biomasy nie jest w stanie sprostać rosnącemu zapotrzebowaniu, dlatego dalszy wzrost jej wykorzystania będzie oznaczał zwiększenie importu oraz uzależnienie polskiego ciepłownictwa od zagranicznych dostawców i cen na międzynarodowych rynkach surowców.

¹ <https://www.gov.pl/attachment/4197182c-28cc-4e04-b1a1-96348e27de19>

² <https://pracownia.org.pl/media/14344/download/biomasa-w-energetyce.pdf?v=1>

³ <https://api.sejm.gov.pl/sejm/term10/interpellations/attachment/ATTDUXHMY/i16195-o1.pdf>

Zaburzenia geopolityczne, zakłócenia łańcuchów dostaw i skokowe wzrosty cen będą więc bezpośrednio przekładać się na koszty ogrzewania – tak jak obserwowaliśmy w ostatnich latach w obliczu powtarzających się kryzysów energetycznych. Finansowanie nowych instalacji biomasowych w ramach Funduszu Transformacji Ciepłownictwa utrwali tę zależność, zamiast wzmacniać suwerenność i bezpieczeństwo energetyczne Polski.

Presja na biomasę energetyczną oznacza również presję na polskie lasy. Ilość produktów ubocznych przemysłu drzewnego jest bowiem związana ze skalą pozyskania i przerobu drewna okrągłego. Gdy ich podaż nie nadąża za rosnącym popytem, zwiększa się presja na wykorzystanie drewna okrągłego do celów energetycznych i materiałowych, a tym samym na jego pozyskanie. Analiza Ministerstwa Klimatu i Środowiska wskazuje wprost, że znaczące zwiększenie zużycia biomasy drzewnej w transformacji elektroenergetyki i ciepłownictwa oznaczałoby drastyczny wzrost popytu na drewno i wynikającą z niego presję gospodarczą na lasy. W sytuacji, gdy Polska deklaruje zwiększenie ochrony najcenniejszych lasów, dalsze zwiększanie popytu na drewno do celów energetycznych będzie utrudniać realizację tych celów i zwiększać presję na pozyskiwanie surowca z lasów.

Nie jesteśmy jednak skazani na wybór między paliwami kopalnymi a biomasą. Jest lepsza droga transformacji ciepłownictwa: elektryfikacja i integracja z systemem energetycznym opartym na krajowych odnawialnych źródłach energii. Wielkoskalowe pompy ciepła, zasilane przede wszystkim energią z OZE, powinny współpracować z magazynami ciepła oraz instalacjami wykorzystującymi ciepło odpadowe i inne lokalnie dostępne źródła energii. Taki model pozwoli nie tylko odejść od paliw kopalnych i biomasy, lecz także wykorzystać nadwyżki energii z OZE, zwiększając elastyczność i bezpieczeństwo całego systemu energetycznego. Co istotne, jest to również rozwiązanie korzystniejsze ekonomicznie: w analizie Narodowego Centrum Badań i Rozwoju⁴ całkowity koszt realizacji scenariusza elektryfikacji WAM do 2049 r. oszacowano na 428 mld zł, podczas gdy porównywany scenariusz PTEZ, oparty m.in. na wykorzystaniu biomasy, kosztowałby 644 mld zł. Nakłady na samą infrastrukturę wytwórczą są w obu scenariuszach zbliżone – odpowiednio 125 i 136 mld zł – a różnica wynika przede wszystkim z niższych kosztów utrzymania i paliw w scenariuszu elektryfikacji.

Elektryfikacja ciepłownictwa nie jest marginalnym rozwiązaniem, lecz elementem kierunku, w którym zmierza europejska polityka energetyczna. W opublikowanym w lipcu 2026 r. Electrification Action Plan⁵ Komisja Europejska wskazuje przyspieszenie elektryfikacji jako klucz do zwiększenia bezpieczeństwa dostaw i konkurencyjności, podkreślając rolę pomp ciepła, ciepłownictwa systemowego, magazynowania energii oraz odnawialnych źródeł energii. Komisja szacuje, że przyspieszona elektryfikacja może do 2040 r. ograniczyć import gazu o ponad 70 proc. i ropy naftowej o ponad 40 proc., przynosząc UE do 260 mld euro rocznych oszczędności na imporcie paliw. Fundusz Transformacji Ciepłownictwa powinien zostać wykorzystany do włączenia Polski w ten kierunek, a nie do tworzenia nowej zależności od importowanej biomasy.

⁴ <https://www.gov.pl/attachment/88baeb23-2732-4c40-aa15-35f5ea0a22ac>

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52026DC0595&qid=1784715609929>

Drogi pellet jest ostrzeżeniem, którego nie powinniśmy ignorować. Fundusz Transformacji Ciepłownictwa powinien wzmacniać bezpieczeństwo energetyczne Polski, a nie tworzyć nowej zależności od ograniczonego i importowanego surowca. Dlatego apelujemy o wyłączenie z Funduszu finansowania instalacji spalających biomasę stałą i przeznaczenie środków na elektryfikację ciepłownictwa.

Lista sygnatariuszy:

1. Stowarzyszenie
Pracownia na rzecz
Wszystkich Istot

13. Stowarzyszenie
Ekologiczne EKO-
UNIA

2. Fundacja WWF Polska

14. Związek
Stowarzyszeń
Polska Zielona
Sieć

3. Towarzystwo na Rzecz
Ochrony Przyrody

15. Fundacja Mission
Possible

4. Polski Klub Ekologiczny
Okręg Mazowiecki

16. Ogólnopolskie
Towarzystwo
Ochrony Ptaków

5. Towarzystwo na rzecz
Ziemi

17. Społeczni
Opiekunowie
Drzew Toruń

6. Wspólny Las

18. Ratujmy
Kleszczowskie
Wąwozy

7. Inicjatywa Dzikie Karpaty

19. Fundacja Przyjaciół
Młodzieżowego
Strajku
Klimatycznego

8. Fundacja Noga w łapę.
Razem idziemy przez
świat

20. Fundacja Ktoś, nie
coś

9. Stowarzyszenie Zielone
Jaworzno

21. Fundacja Klub
Myśli Ekologicznej

10. Opolskie Towarzystwo
Przyrodnicze

22. Teraz Lasy

11. Polski Klub Ekologiczny
w Gliwicach

23. Inicjatywa na
Rzecz Lasów
Mikołowa

12. Stowarzyszenie na
Rzecz Toń

